



MAHALTA



MAHALTA

V Festival Internacional de Poesia de Lleida
Lleida, de l'1 al 5 de març de 2010

Organitza:

Institut Municipal d'Acció Cultural (IMAC), Ajuntament de Lleida

Col·laboren:

Institut d'Estudis Ilerdencs (IEI), Diputació de Lleida
Institució de les Lletres Catalanes (ILC), Generalitat de Catalunya

Comissariat:

Pere Pena

Secretariat:

Enric Boluda
Gabriel Pena

Coordinació:

Txema Martínez / ALFA SL

Edita:

ALFAZETA Edicions

Traduccions:

Francesco Ardolino tradueix Valerio Magrelli
Xavier Farré tradueix Guy Goffette
Joan Margarit tradueix D. Sam Abrams
Txema Martínez tradueix José F.A. Oliver

Fotografies:

Cedides pels autors
Maria Cabrera: © Paco Sierra
Francisco Díaz de Castro: © Pep Mir
Teresa Pascual: © Carles Roche
Irene Tarrés: © Carles R.

Disseny:

ALFA SL

Impressió:

Arts Gràfiques Dalmau

© de l'edició: ALFA SL

© dels poemes: els autors respectius

© imatge de coberta i pàgines interiors: Jordi V. Pou

ISBN: 978-84937715-1-5

DL: L-173-2010

MAHALTA



V Festival Internacional de Poesia de Lleida

de l'1 al 5 de març de 2010



ÀNGEL ROS I DOMINGO

Alcalde de Lleida

Màrius Torres és el gran nom de Lleida en la tradició poètica catalana. La vida i les circumstàncies històriques no van ser justes amb en Màrius i la petja de la seva obra en la literatura catalana ha estat laboriosa de fixar i vacil·lant en nombroses ocasions per causa de les dificultats que el seu llegat literari ha trobat per fer-se visible. El nostre deure com a ciutat és fer el possible per donar a conèixer tan com puguem l'obra de Màrius Torres, ajudar-la a superar els moltíssims entrebancs que la llarguíssima postguerra i els intents d'anorreament de la cultura catalana van posar damunt dels seus versos com una llosa d'oblit. Enguany fa 100 anys del naixement d'en Màrius Torres i les institucions i la societat civil lleidatanes treballem plegats per potenciar la difusió de la seva poesia arreu. El Festival Internacional de Poesia de Lleida fa cinc anys que, en aquest sentit, aplega a la ciutat durant uns dies alguns dels millors poetes d'arreu del món i aprofita alhora per fer-los conèixer del llegat literari d'en Màrius Torres: no és per atzar que el Festival llueix el nom de Mahalta, el més cèlebre personatge poètic d'en Màrius i protagonista dels seus millors versos amorosos. És de justícia perquè l'obra d'en Màrius mereix tots els reconeixements que puguem brindar a un llegat que ell no va poder mai veure publicat i que gràcies a la tenacitat de la família Torres, de l'editor Sales, i d'amics com la Mercè Figueras ha pogut arribar fins als nostres dies, inscriure's de ple dret en la millor tradició literària del país i obrir camí per a tants excel·lents poetes vinculats a Lleida les darreres dècades.

El Festival Mahalta d'enguany intensificarà especialment la presència de la poesia de Màrius Torres en les activitats programades, alhora que brindará a la ciutat el mestratge poètic d'autors com el belga Guy Goffette, l'alemany José F.A. Oliver, l'italià Valerio Magrelli, els castellans Francisco Díaz de Castro i Luis Muñoz o els catalans Feliu Formosa, Josep Lluís Aguiló o Carles M. Sanuy, entre molts d'altres.



PERE PENA

Comissari Mahalta 2010

LA CIUTAT LLUNYANA, 70 ANYS DESPRÉS

Ara que el braç potent de les fúries aterra/ la ciutat d'ideals que volíem bastir", escriu Màrius Torres el 5 de març de 1939, quan les botes dels soldats franquistes ja trepitjaven les runes de la ciutat republicana. Un altre 5 de març, setanta-un anys després, la pregunta sembla obligada: volem dir que hem estat capaços de reconstruir-la? Hem obert les fosses comunes, hem reparat els crims de la barbàrie institucionalitzada, hem fet escoles difusores de l'ensenyament, la memòria i la cultura? Hem projectat la nova ciutat sobre els valors antics i irrenunciabls de l'humanisme? Tenim un país que pot decidir per si mateix?

Deuen pensar que tot això no té res a veure amb la poesia, que el seu territori només és el dels sentiments, el de la intimitat.. I potser és veritat, però també ho és que el territori privat del jo no tindria cap valor sense els altres, sense sentir-se fill d'una època concreta i hereu d'un talús insondable de civilització. La poesia, com qualsevol de les arts, neix com a acte de voluntat individual, però només s'acompleix plenament en l'esfera de la vida pública. Podríem dir, parafrasejant un poeta, que un poema de bocaterrosa damunt la taula serà sempre un cadàver. En la natura mateixa de l'art s'encasta el seu instint d'incidir en allò que anomenem realitat, i que potser fóra millor dir-ne quotidianitat o societat. Qualsevol obra artística és una acte d'esperança en una ciutat, com deia Torres, "més llunyana, més lliure", que pugui elevar els cors i escalfar "els peus dels peregrins", malgrat que aquesta esperança no sigui, de vegades, més que crit desesperançat.

Pot resultar sorprenent que Màrius Torres fos sempre un poeta de fe mentre, tant personalment com social, tot s'esfondrava. És una actitud lloable. Però no s'ha d'oblidar que la seva època admirava les paraules, amb la creença que elles anaven a l'avantguarda del món. Ara, 70 anys després, i després de molts Auschwitz i moltes més decepcions, quan hem vist que la paraula pot lluitar contra els fusells però no pas contra el soroll implacable de l'eco de les mateixes paraules, costa molt no caure en el desànim.

I aquí estem, un altre 5 de març, endegant un nou Mahalta, el cinquè Festival Internacional de Poesia, volent ser fidels a l'esperit possibilista de Màrius Torres, somiant en les torres d'una ciutat cada cop més llunyana. Però la nostra ja no és la fe dels Titans sinó la de Sísif, per continuar empenyent i empenyent, una vegada i una altra, sense arribar enlloc. A l'èpica dels poetes només li queden les minúscules.



CENTENARI MÀRIUS TORRES | 1910 |
LLEIDA | 2010 |

CANÇÓ A MAHALTA

Corren les nostres ànimes com dos rius paral·lels.
Fem el mateix camí sota els mateixos cels.

No podem acostar les nostres vides calmes:
entre els dos hi ha una terra de xiprers i de palmes.

En els meandres grocs de lliris, verds de pau,
sento, com si em seguís, el teu batec suau

i escolto la teva aigua, tremolosa i amiga,
de la font a la mar –la nostra pàtria antiga.

MÀRIUS TORRES





16 D. SAM ABRAMS

18 JOSEP LLUÍS AGUILÓ

20 FRANCISCO DÍAZ DE CASTRO

22 M. ROSA FONT

24 FELIU FORMOSA

26 GUY GOFFETTE

28 VALERIO MAGRELLI

30 LUIS MUÑOZ

32 JOSÉ F.A. OLIVER

34 TERESA PASCUAL

36 CARLES MARIA SANUY

40 MARIA CABRERA

42 IRENE TARRÉS

44 VÍCTOR VERDÚ

D. SAM ABRAMS

Neix a Beckley, West Virginia (EUA), l'any 1952. És llicenciat en hispàniques per la Universitat Autònoma de Barcelona. Ha estat professor de poesia catalana actual i teoria i crítica a la Universitat Oberta de Catalunya. Ha fet cursos de traducció, escriptura creativa i crítica literària a l'Institut d'Estudis Nord-Americans, Eina, ICE, Col·legi de Llicenciats, Aula de Lletres... És poeta, traductor, crític i assagista. És autor, entre altres publicacions, dels reculls de poemes *Calculations...* (1997), *Oda a un ase i altres poemes* (1999) i *Tot el desig a peu de plana* (2002), l'assaig *Tàpies escriu* (2008) i *Tenebra blanca* (2001), la primera antologia del poema en prosa a la literatura catalana contemporània, *T'estimo. Més de cent poemes d'amor i desig* (2002) i *La mirada estrangera* (2005). És coautor de l'antologia temàtica *Generacions* (2001) i amb Joan Margarit ha traduït *Poemas* de Thomas Hardy (2001). També ha publicat *Jo no sóc ningú. Qui ets tu?* (2002), una antologia de poemes d'Emily Dickinson, *Sagrada Emilia* (2005), versions poètiques de Gertrude Stein, i *Vers projectiu* (2006), de Charles Olson. A més, ha traduït i publicat cap a una vintena de volums de poesia catalana moderna a l'anglès. També ha estat el curador de *Poesia anglesa i nord-americana* (1994), *Veure és sentir: Àlbum Ràfols-Casamada* (1994), *Dietaris* de Marià Marent (2000), *Tomàs Garcés* (2001), *El llarg dinar de Nadal* (2000) de Thorton Wilder, *Poesia completa* (2009) de Maria Àngels Anglada i *Autobiografia* (2009) de Charles Darwin. Ha antologat Robert Frost a *Gebre i sol*, traduïts per Josep Maria Jaumà.



FRANS POST: PAISATGE DEL BRASIL, 1656

"He provat d'escriure El Paradís". Ezra Pound



Una ampla extensió s'inclina pacíficament a través de l'ombrívol
primer pla i divideix per la meitat la fosca i imposant espessor del bosc
duent l'espectador cap a un moreu i ocre barranc
allisat pel constant trepitjar-lo en passar,
cap a un grup d'esclaus amb vestits llunts que, despreocupadament,
van traçant el seu camí d'anar i tornar cap a l'engenho
amb cistelles de canya de sucre damunt dels seus caps coberts per mocadors.

Les dones superen en tres o quatre el nombre d'homes,
i el treball forçós és tan benigne
que no fa falta cap supervisor per garantir
el seu ràpid retorn a la fazenda quan s'allunyen,
just en la direcció del carrer principal,
ple d'arbusts baixos i d'herbes altes, i han de creuar
per guanyar l'or lluent i la verda pastura
que els du de dret cap a l'artesa molí de sucre, lluny a l'esquerra.
Més enllà de la cabana de fusta, els grups d'arbres nans, com rodants cascades,
subdivideixen equitativament el fons en camps de conreu,
conduint cap a les suaus i blavoses muntanyes de l'horitzó
sota l'amenaçant capçalera grisa del cel ennuvolat
que es torna menys densa, més lluent i il·luminada
mentre es fa enrere en la distància.

Post va pintar de memòria aquest paisatge una dècada després
de la seva expedició de set anys a les planúries del Brasil,
patrocinada per John Maurice de Nassau.
Voltat per la freda perfecció de Haarlem
i sota les pressions de tipus pràctic de cara a l'èxit social,
l'artista esgota els últims anys de la seva tranquil·la vida
recuperant una i altra vegada en la tela,
fins on li permet la memòria,
aquelles breus, atresorades visions del paradís.

[Traducció de Joan Margarit]

JOSEP LLUÍS AGUILÓ

Neix a Manacor l'any 1967. Viu set mesos de l'any a una casa de fora vila al terme de Manacor i la resta a Portocristo. És empresari. El 1986 publica el seu primer llibre de poemes, *Cants d'arjau*. Després de 18 anys de silenci poètic, torna amb *La biblioteca secreta* (2004) i *L'estació de les ombres* (2004). El 2005 publica *Monstres*, premi Ciutat de Palma Joan Alcover, Premio Nacional de la Crítica i Esment Especial del Jurat dels Premis de la Crítica dels Escriptors Catalans. L'any 2007 és guardonat amb el Reconeixement de Mèrits de l'Escola de Mallorquí de Manacor per la seva tasca de creació i difusió de la poesia en llengua catalana. El seu últim llibre, *Llunari*, és guardonat amb els Jocs Florals de Barcelona 2008. La seva obra ha estat antologada i traduïda al castellà, francès, gallec i cors.



PREGÀRIA

Tu bé ho saps, Senyor. Hem viscut just entre la posta
i la sortida del sol i mai no et buscarem
quan sorpresos per l'adveniment de la nit
acatàvem el domini del seu imperi.

Tampoc quan buidàvem els vasos generosos,
mentre metabolitzàvem licor en coratge.

No t'hem necessitat ni en la conversa esparsa,
ni en l'últim cigarret manllevat de la nit,

Tu, Senyor, no eres als excusats quan rebíem,
entre excrements, la comunió amb cocaïna
ni en les pistes de ball, talment camps de batalla,
on la promesa de sexe era l'única arma
i els moviments del ball un ritus d'agonia.

Ha anat bé, Senyor. Més que res no ens has fet nosa
ni tan sols quan, vençuts per les nits massa breus,
arrossegàvem els peus pels túnels obscurs
de les sortides dels bars guiats per la llum
encegadora i hostil del portal del dia;
anant d'esma cap a la claror que ens tornava
a la tenebra de la diària mort.



FRANCISCO DÍAZ DE CASTRO

Neix a València el 1947. Catedràtic de literatura espanyola a la Universitat de les Illes Balears, traductor, crític de literatura contemporània i un dels poetes més rellevants de la poesia castellana dels darrers vint anys, ha publicat *Isla VI* (1982), *El retorno* (1993), *El mapa de los años* (1995), *Navegaciones* (1997), *La canción del presente* (1999), *Hasta mañana, mar* (XXVI Premio Internacional Ciudad de Melilla, 2005) i *Fotografías* (2008), a banda de les antologies *Utilidad del humo* (1997) i *Sol de niebla* (2003).



FOTOGRAFÍAS, XII



Reflejar lo real como si fuera íntimo, desvelar las señales del recorte en el montaje estético de esta fotografía de la lluvia sobre el bosque secreto de unos cuerpos inertes. Su aliento se ha mezclado con el humo que asciende, negro y lento. Quisiéramos hallar claves del revelado para dejar la vida palpitando en la imagen, animal, delicada, contemplándonos desde la cruda luz de un flash de reportero, alguien que, agazapado, esperaba la muerte para poder contarla.

¿Es posible la cámara objetiva? *¿O tal vez son mis ojos como una tachadura?* Tratar de eliminar el corazón de lo que inevitablemente es un informe personal sobre el engaño. Interiores domésticos, objetos de consumo, calles iluminadas de viernes por la noche en las metrópolis, cuerpos desnudos imposibles, pero también un francotirador sembrando de cadáveres la calle, una mujer a punto de su lapidación, un motín popular tomando un parlamento para nada, un episodio de limpieza étnica, un paisaje de ruinas sin prestigio... Penetrar las imágenes en frío, encuadrar de otra forma la emoción, como desde su ausencia, sin sentir. Hacerlas instrumento para la resistencia. Que el corazón las guarde a su manera, pero que acudan fieles con su filo cuando sea el momento, tal vez nunca.

Obligados a ver desde otro territorio de conciencia quizá será posible añadirle verdad a lo real, transportar a otra zona del espejo emociones y sueños colectivos, tan precarios, tan frágiles. Desde el fondo del bosque sólo la desconfianza aviva la eficacia de las sombras, sólo el extrañamiento de la imagen puede garantizar la doble acción precisa de desenmascarar y construir.

M. ROSA FONT

Neix a Sant Pere Pescador el 1957. Llicenciada en filologia catalana per la Universitat Autònoma de Barcelona, viu actualment a Girona, on exerceix com a professora de llengua i literatura catalanes en un institut. És autora dels reculls de poemes *Tres notes i el silenci* (1989), *Quadern d'Erinna de Telos* (1989), *Com ombres vives* (1996), *Aigua llunyana* (Premi Vila de Martorell, 2001), *La llum primera* (Premi de Poesia Festa d'Elx, 2005) i *Des de l'arrel* (Premi Cadaqués a Rosa Leveroni, 2008) i de dues novel·les: *Envia'ns un àngel* (1999) i *L'ànima del freixe* (2003). També ha escrit articles sobre els poetes empordanesos de la Renaixença i sobre Víctor Català i ha estudiat l'obra poètica de Josep Carner (*Antologia poètica*, 1995) i els poemes i drames de Josep M. de Sagarra: *Antologia poètica* (1994) i *El Cafè de la Marina* (1990).



INICI



Sóc àliga i vent.

Àliga per saltar als abismes,
vent furient per mossegar el dolor.

Sóc vidre i aigua.

Vidre per reflectir la llum iridescent
i aigua per escolar-me al riu
i vestir-me de jonc.

Sóc fusta i foc.

Fusta per cremar els corcs de glaç
que em clivellen les mans,
foc per vèncer la por que em tenalla.

Sóc sal i sóc mar.

Sal per ungir la nit, i mar per conjurar
l'escuma pútrida de canyes i de crancs.

M'he fet àliga i vent,

sal i mar, vidre i aigua, fusta i foc,

per retornar a l'inici,

quan no hi havia mar ni vent ni sal ni aigua.

FELIU FORMOSA

Nascut a Sabadell el 1934, és poeta, traductor, dramaturg, assagista, actor i director escènic. Ha traduït obres de poesia, novel·la i teatre de l'alemany, en un total que depassa els seixanta títols, i ha realitzat nombroses adaptacions teatrals. Autor de dietaris (*El present vulnerable*, *A contratemps* i *El somriure de l'atzar*), teatre (*L'encens i la carn*, *Cel·la 44*, *El miracle de la vaca cega*), assaig (*Per una acció teatral*) i literatura infantil (*Les nits del Llamp*), la seva obra poètica fins al 2002 està recollida al volum *Darrere el vidre. Poesia 1972-2002*. El poemari *Centre de brevetat* és editat el 2006. La seva obra, les seves traduccions en diferents gèneres (Bertold Brecht –sobretot–, François Villon, Georg Trakl i altres poetes alemanys, narrativa de Klaus Mann, Thomas Mann i Joseph Roth i teatre de Karl Valentin, Peter Weiss, A.P. Txékhov, Henrik Ibsen i Tankred Dorst, entre molts altres) i el seu ampli reconeixement públic (deté els premis més importants de les lletres catalanes, com el Carles Riba, la Creu de Sant Jordi, el Premio Nacional de Traducción, els premis Llibre de la Generalitat de Catalunya, d'Honor de l'Institut del Teatre, Nacional de Cultura de Teatre, d'Honor de les Lletres Catalanes...) el situen com un dels noms indiscutibles de la literatura catalana contemporània.





Faràs dos trucs i t'obriré la porta
i no em sabré avenir que siguis tu.
Et faré entrar al meu pis, que desconeixes
i que només és fet per subsistir-hi.
Però m'hi trobaràs, qui sap per quin
designi inescrutable. Així que et fiquis
al menjador, veuràs el teu retrat
i els nostres llibres. Sonarà el nocturn.
Fullejaràs potser Virgina Woolf.
Vindré darrere teu, amb el desig
de sentir els teus cabells damunt la galta.
Amb tota la tendresa, et faré asseure
en un dels vells seients que compartíem
(durant els últims temps hi estudiaves
el llarg monòleg d'una dona sola
que tu no vas ser mai). Al teu davant,
espiaré els teus ulls, el dolç somriure
dels teus llavis amables, mig oberts,
i tot acabarà en una abraçada
que serà la primera. No hi haurà
ni passat ni futur. Tot serà lògic.
I aquest poema mai no haurà existit.

GUY GOFFETTE

Neix l'any 1947, a Jamoigne (Lorena belga). Ha estat, per ordre successiu, docent, llibreter i editor dels quaderns de poesia *Triangle* i de *L'Apprentypographe*. Ha viatjat molt abans d'instal·lar-se a París, on resideix actualment. Membre del comitè de lectura de Gallimard, l'any 2001 va obtenir el Gran Premi de Poesia de l'Acadèmia francesa pel conjunt de la seva obra. Entre els seus llibres, podem citar *La vie promise* [La vida promesa], *Éloge pour une cuisine de province* [Elogi d'una cuina de província], *Le pêcheur d'eau* [El pescador d'aigua], *Le manteau de fortune* [L'abric de fortuna], *L'adieu aux lisières* [L'adéu als caminadors], *Verlaine d'ardoise et de pluie* [Verlaine de pissarra i de pluja], *Elle, par bonheur et toujours nue* [Ella, per sort i sempre nua], *Un été autour du cou* [Un estiu al voltant del coll], *Une enfance lingère* [Una infància llencera], *L'autre Verlaine* [L'altre Verlaine], *Tombeau du Capricorne* [Sepulcre del Capricorni] i *Presqu'elles* [Quasi elles], tots a Gallimard. Acaba d'aparèixer en castellà *La vida prometida*, traduïda per José Luis Reina Palazón, Premio Nacional de Traducción 2007.



PRIMAVERA

Però demà és un mot que no té pas futur
en l'escala del vent. Mira el teu gos
lànguid a l'herba: està a punt de morir
i en els seus ulls velats la llum

immòbil fa estremir, una carícia del present
que passa. El temps per a ell és una casa
buida que flota en l'escudella del gat.
Obre la porta: ell aplaudeix

amb tot el seu cos deforme i lleig.
Ja no espera res fora de la teva ombra,
sense posseir res, excepte aquesta imatge
de tu que amplia de cop l'espai

i fa rebotar la terra a la teva crida.

[Traducció de Xavier Farré]



VALERIO MAGRELLI

Neix a Roma el 1957. Ha publicat cinc llibres de poemes. Els tres primers (*Ora serrata retinae* del 1980, *Nature e venature* del 1987 –tots dos traduïts al castellà per Carmen Romero– i *Esercizi di tiptologia* del 1992) van ser recollits dins el volum *Poesie e altre poesie* (1996, Premi de literatura Festival de Pasqua de Salzburg). Després van aparèixer *Didascalie per la lettura di un giornale* (1999) i *Disturbi del sistema binario* (2006). El 2002 l'Accademia Nazionale dei Lincei li va atorgar el Premi Feltrinelli de poesia italiana. En la seva producció en prosa destaquen els relats *Nel condominio di carne* (2003) i *La vicevita. Treni e viaggi in treno* (2009). Ha estat professor de literatura francesa a la Universitat de Pisa i actualment és docent de la Universitat de Cassino. Els seus llibres de poesia han estat traduïts a l'anglès, castellà, croat, francès, portuguès i serbi.



INFÀNCIA DEL TREBALL

Mira aquesta nena
que aprèn de llegir:
estreny els llavis captenint-se,
estira un mot rere l'altre,
pesca, i la veu li fa de canya,
fila, es vincla, estrebant
aquestes lletres lliscadisses,
ara altes en l'aire,
esplendents
al sol de la pronúncia.

[Traducció de Francesco Ardolino]



LUIS MUÑOZ

Va néixer a Granada el 1966. Llicenciat en filologia espanyola i filologia romànica. Ha publicat els llibres de poemes *Septiembre* (1991), *Manzanas amarillas* (1995), *El apetito* (1998), *Correspondencias* (2001, premis Generación del 27 i Ojo Crítico) i *Querido silencio* (2006). La seva obra poètica fins al 2005 està recollida al volum *Limpiar pescado. Poesía reunida 1991-2005* (2005). El 1994 va preparar el llibre col·lectiu *El lugar de la poesía* i ha traduït, entre altres, Giuseppe Ungaretti i Eugenio Montale. Ha dirigit els cursos d'estiu *Neruda personal* (2004) a la Universidad Complutense de Madrid a El Escorial i *Poesía española reciente* (2005) a la Universidad Menéndez Pelayo de Santander. El 2008 va comissariar l'exposició *Gallo. Interior de una revista*, sobre la publicació dirigida el 1928 per Federico García Lorca.



SÍ Y NO

(Con W. H. Auden)



¿Los recuerdos se alegran si apareces?

¿Duermen su noche eterna

y cuando pasas finges vigilar?

¿Pueden vivir en una silla

o en los climas de una conversación?

¿Lo saben si son dulces?

¿Abandonan alguna vez?

¿Pertenecen a quien no los toma en serio?

¿Se cultivan mejor de noche?

¿Se cruzan en el cielo como estelas de avión?

¿Huyen si los convocas?

¿Se hacen pasar por otros?

¿Se encuentran con que tiran

dos del mismo hilo?

¿Son capaces de ideas?

¿Se les nota qué son

entre el resto de espíritus?

¿Se adelantan al tiempo?

¿Han sentido la gana de no ser?

¿Terminan estallando como pompas al aire?

¿Salen de raíz?

¿Van perdiendo palabras en su ruta?

¿Acometen acciones por su cuenta?

¿Se recargan sin que nadie los toque?

¿Sufren de vértigo?

¿Nunca se equivocan?

¿Pueden ser inocentes?

¿Acumulan esfuerzos?

¿Se despegan de un sitio para pegarse a otro?

¿Les atraen sus contrarios,

es decir, los olvidos, las canchas del presente?

¿De verdad se repiten?

¿Sirven de guías?

¿Son trozos de película?

¿Son más como conservas?

¿Se encuentran atractivos?

¿Detestan competir con las fotografías?

¿Organizan los planes de la nada?

JOSÉ F.A. OLIVER

Va néixer el 1961 a Hausach (Selva Negra, Alemanya), fill d'emigrants andalusos. Autor de catorze llibres –els més recents, *unterschlupf* [cau] (2006) i *Mein andalusisches Schwarzwalddorf* [El meu poble selvanegri andalus] (2007)–, és una de les veus més importants de la poesia alemanya contemporània. Ha fet lectures públiques i tallers amb joves dins i fora del seu país, ha estat convidat com a catedràtic a la universitat MIT de Cambridge (EUA) i ha sigut *poeta laureatus* a Dresde i el Caire i *writer-in-residence* a la Universitat de Warwick (Anglaterra). Mereixedor dels principals premis de poesia a Alemanya, el seu últim llibre de poemes, *fahrtenschreiber* [tacògraf], es publica aquest març a Berlín.



MARE



sobre els teus ulls
l'espurna
de l'oblit
la veu
de callar

amb el llenguatge de les mans
agafes
la teva vida
i en veu alta
retruny el teu crit
des de l'eco amagat
de nits de neu gelada
traeix
als teus ulls
l'anhel
cap a l'ahir
nua
l'exigència
de
dies apartats

vés-te'n!
refés un darrer cop
el camí cap al Nord

contempla
les pedres nafrades
de carrers que s'esbocinen
les façanes cicatritzades
de segles fugitius
i
construeix la casa
en colors andalusos
aquí
en aquest clos de neu
recorda
l'avui

[Traducció de Txema Martínez]

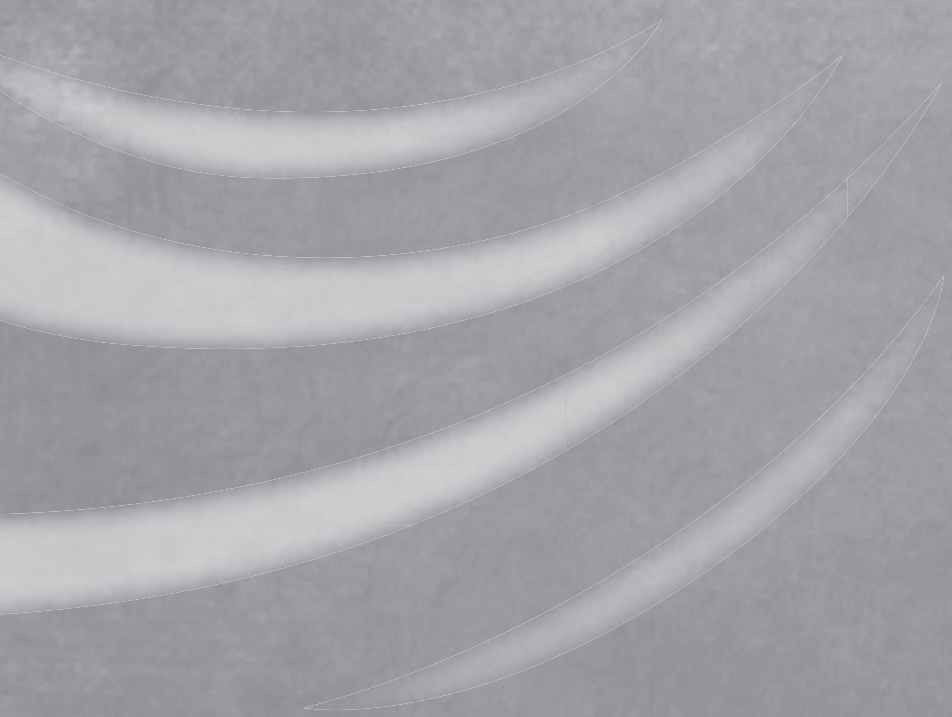
TERESA PASCUAL

Neix al Grau de Gandia el 1952. Poeta i traductora, va estudiar filosofia a la Universitat de València i és professora d'ensenyament secundari a Gandia. Es dona a conèixer amb *Flexo*, guardonat amb el premi Senyoriu d'Ausiàs March 1987, que es publica el 1988, any en què guanya el premi Vicent Andrés Estellés amb *Les hores*. Més tard escriu *Arena* (1992) i *Curriculum Vitae* (1996). Amb *El temps en ordre* (2002) obté el premi Crítica Serra d'Or de poesia 2003. El seu últim poemari, *Rebel·lió de la sal* (2008), ha obtingut el Premi de la Crítica Catalana de poesia 2009 i el Premi de la Crítica dels Escriptors Valencians. Antologada en diversos volums catalans, castellans i europeus, com a traductora destaquen les seves versions de l'alemany, amb Karin Shepers, d'Ingeborg Bachmann (1995).



FRAG MICH WARUM

Pregunta'm el perquè d'aquell acord
que ens va tancar a tu dins, a mi dins
de les parets d'aquesta casa nostra,
pregunta-m'ho ara que retrobem,
mare, les claus de tantes inquietuds.
Res no han resolt els anys que ens han portat,
a tu, a esperar darrere la persiana,
a mi, a arribar sempre tard a les coses,
i aquella fam que has heretat d'un temps
de por, de guerra i cues impossibles,
se t'ha instal·lat als ulls i ja no és fam
i ni tan sols és por, mare, què és?



CARLES MARIA SANUY

Va néixer a Balaguer el 1959. Ha publicat *Història circular* (1985), *El vast desert* (edició bilingüe català-castellà, amb traduccions de Jordi Virallonga, 1991), *Jardins d'Al-Balaquí* (1987), *Ballo in maschera* (amb il·lustracions de Benet Rossell, 2000), *Els límits de la boira* (plaquette editada en ocasió de la lectura celebrada a L'Horiginal de Barcelona l'octubre de 2004), *Àyera* (carpeta d'autor amb un gravat de Benet Rossell, 2006), *De les llacunes ermes* (2007), *Nadala 2007* (carpeta d'autor amb un gravat de Josep Guinovart, 2007) i *Les ciutats i els homes* (2009).



EL PENJOLL

“Els suïcides deixen, més o menys, els mateixos escrits.”

Miquel Bauçà

*Tots els suïcides
deixen, més o menys,
els mateixos escrits.*

Més tard,
quan pengen de la corda,
un bony irrisori els creix de nou,
ridículament, entre les cames.

Lee Anderson, però,
no es va enforçar tot sol.

I tanmateix,
aquell negre de pell clara,
després de seduir, follar i assassinar
dues cànides adolescents
—conservadores, segregacionistes
i, és clar, fastigosament blanques—,
va poder tornar a trempar,
finalment feliç,
per darrera vegada.

Mentre el seu cos
oscil·lava, de la corda estant,
com un penjoll escanyolit i lànguid.





TENDRA ÉS LA NIT



MARIA CABRERA

Neix a Girona el 1983. Llicenciada en filologia catalana, viu a cavall entre Girona i Barcelona, amb un empelt d'Arbúcies i un altre de l'Alguer. L'any 2004 va guanyar el premi Amadeu Oller per a joves poetes inèdits amb *Jonàs* (Galerada, 2004) i el 2009 va publicar un segon recull de poemes, *La matinada clara* (2009).



conec la por dels teus ulls a l'alba. i l'espetic de les flames, el crepitat amagat dels boscos, la bogeria dels ocells obrint-se camins d'aire. érem tots dos una hipòtesi molt vaga, als llindars de la son, al vertigen del dubte i de la nit felina. ja no caminàvem: sèiem dalt d'una muntanya on havíem trescat, insaciabls, pels senders costeruts de l'ànima. no reies, no em miraves: tenies els ulls clavats en les flames, als ulls dues flames que no trigarien a fer-me totes les rutes de la cendra per dintre: molt cruels i molt belles. i jo t'esperava, a la gatzoneta dalt d'un cim rocós ple d'esculls difícilíssims, tentativejant a un esglai de l'abisme: véns i em salves? véns i em saltes? conec els filons de la por dels teus versos, el triangle escalè dels teus gestos, l'animal arraulit als teus polsos, el retorn dissonant del teu gust quan m'allunyo, el sabor amargant de la taronja que em dónes. m'he après totes les albes, m'he après tots els sorolls quiets de la matinada: el bosc, l'ocell, les pedres, la fusta, les flames. i ara, quan del nostre caminar plegats en direccions sens dubte oposades no me'n queda sinó un grapat de pedretes dringuejant a les butxaques, un flascó de vidre buit i tota aquesta pols a les sabates; ara que ja em sé de memòria el rosari de la pena; ara que ja et saps de memòria les filigranes de la llenya a les soques; ara; ara ja m'he tornat gorga profunda, mort i passió, tres dies sense pa i deliris d'aigua: ara ja duc a dins del pit la nit sencera.

IRENE TARRÉS

Neix a Girona el 1979. Es va llicenciar en psicologia l'any 2001 i actualment estudia filologia catalana a la Universitat Autònoma de Barcelona. Ha publicat *Els perfils emmudeixen a Managua*, dins el recull *Trista joia*, de diversos autors, i el poemari *I si ens enfonsem?* (Premi Amadeu Oller, 2005). Ha participat en iniciatives literàries com ara la revista de poesia *Divers* i el projecte *Transart* (Girona, 2005). També ha participat en recitals amb el grup de poesia i música Nectepec.



SILENCI

De cop el buit. Una escletxa de nit
vesteix de dol els contorns del paisatge
i al marge, el cel recull marques de crits;
de lluny, el plany remoreja a l'obaga.

Ara ja és tard, el silenci és qui mana:
no em vol dir res. Al caient de la llum
l'ombra del so va robant pentagrames;
el mot ja mor: els meus llavis són muts.

Obro la mà. Ingènuament l'estiro
cap al callat que voldria fer meu:
“et vull tocar” però se'n va el mot en dir-lo.

“Creus que no em veus, que no sents la foscor
que amaga al dors el meu pas invisible.
Jo sols sóc so i l'ombra dels teus mots.”

VÍCTOR VERDÚ

Neix a Almenar el 1974. Llicenciat en filologia catalana, ha cursat diferents especialitats musicals (solfeig, harmonia, acústica, piano...). És mestre de llengua i literatura catalanes a l'ensenyament secundari. El 1994 va quedar finalista del XXX Premi Amadeu Oller per a poetes inèdits. El 1997 va obtenir el Premi les Talúries de Poesia, amb l'obra *Fur infern*. Ha col·laborat en diverses publicacions, com ara *Els Marges*, *Revista de llengua i literatura*, *Reduccions* i *El Cóc al dia*. Ha col·laborat en els discos *Flors de joglaria* (2006) i *Lluny del camí ral* (2009), del cantautor lleidatà Xavier Baró. La seva darrera obra poètica és *Pel camí de l'aigua* (2009).



Terra negra, fumassa.
Un designi: cabells de flama, ulls de boira i estel.
A les gleves esperen les llavors.
Hem parlat tots al voltant d'una idea:
camps emmantellats –un sac aspre.
S'han fet brases
en la catifa mòrbida de fulles, glans,
foc en les copes d'or amb pàtina.
Vida màgica i sepulcral.

 CENTENARI MÀRIUS TORRES | 1910 |
LLEIDA | 2010 |

LA CIUTAT LLUNYANA

Ara que el braç potent de les fúries aterra
la ciutat d'ideals que volíem bastir,
entre runes de somnis colgats, més prop de terra,
Pàtria, guarda'ns: la terra no sabrà mai mentir.

Entre tants crits estranys, que la teva veu pura
ens parli. Ja no ens queda quasi cap més consol
que creure i esperar la nova arquitectura
amb què braços més lliures puguin ratllar el teu sòl.

Qui pogués oblidar la ciutat que s'enfonsa!
Més llunyana, més lliure, una altra n'hi ha potser,
que ens envia, per sobre d'aquest temps presoner,

batecs d'aire i de fe. La d'una veu de bronze
que de torres altíssimes s'allarga pels camins,
i eleva el cor, i escalfa els peus dels pelegrins.

MÀRIUS TORRES



Aquesta
publicació s'ha
editat amb motiu del
MAHALTA, V Festival
Internacional de
Poesia de Lleida, celebrat a
Lleida entre els dies 1 i 5
de març de 2010



